

## Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden 2000 indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*. For lovene angiver de øverste datoer tidspunktet for Folketingets vedtagelse. Datoen sammen med lovnummeret refererer til tidspunktet for stadfæstelsen. Der findes en økonomisk-politisk kalender tilbage til 1992 på [www.dst.dk](http://www.dst.dk) under Vejviser i statistikken.

### 2001

#### 1. jan. Grækenland indførte euroen

Den græske drakme bliver fastlåst over for euro.

#### 8. jan. Mistanke om kogalskab

Fødevareministeriet oplyser, at en ko fra en besætning i Fjerritslev i Nordjylland muligvis er smittet med BSE – kogalskab.

#### 20. jan. Præsidentskifte i USA

Republikaneren George W. Bush indsættes som USAs 43. præsident.

#### 6. feb. Ko frikendt for kogalskab

Mistanken om kogalskab på besætningen i Fjerritslev viser sig at være ubegrundet.

#### 13. mar. USA indfører importforbud af kød fra EU

USA's landbrugsministerium indfører et importforbud af kød fra EU, da det blev kendt, at mund- og klovsygen var nået til Frankrig. England har gennem de sidste uger været hårdt ramt af mund- og klovsygen

#### 24. mar. EU-topmøde i Stockholm

På mødet blev truffet aftale om følgende punkter:

- En fuld liberalisering af el- og gassektoren skal gennemføres "så snart som muligt".
- Der blev indgået en aftale om at opstille fælles mål for beskæftigelsen, når landene i 2005 er halvvejs gennem Lissabonprocessen (se under Lissabon-topmødet 24-03-00). 67 pct. af den samlede arbejdsstyrke skal være i beskæftigelse til den tid, og målet for kvindernes vedkommende er 57 pct.
- Der skal gennemføres en reform af postsektoren.
- Der skal gennemføres en reform af den finansielle sektor.

#### 15. maj Amerikansk kæmpeinvestering i Hillerød

Den amerikanske farmaceutiske virksomhed BIOGEN underskriver en aftale om opførelse af en stor produktionsfacilitet i Hillerød. BIOGEN venter at investere ca. 3 mia. kr. i produktionsfaciliteter. Produktionen i Hillerød skal dække hele det europæiske marked, og Danmark blev bl.a. valgt på grund af den nemme adgang til kvalificeret arbejdskraft.

#### 25. maj USA genåbner for importen af kødprodukter

Efter mere end to måneders importstop for kødprodukter fra EU har USA nu genåbnet for importen fra en række europæiske lande.

#### 1. jun. Danmark ratificerer Nice-traktaten

På Folketingets sidste arbejdsdag inden sommerferien vedtog tinget fredag endeligt loven om Danmarks tiltrædelse af Nice-traktaten. Imod stemte kun Enhedslisten, Dansk Folkeparti og løsgængerne - med undtagelse af Frank Dahlgård, som hverken stemte for eller imod.

#### 28. aug. Forslag til Finanslov 2002

Finansministeren fremsætter lovforslag nr. 239 af 28. august til finanslov for finansåret 2002.

#### 11. sep. Terrorangreb mod USA

I alt fire amerikanske indenrigsfly bliver kapret af selvmordsterrorister. To fly rammer World Trade Centre i New York, ét Pentagon i Washington og ét styrter i jorden i Pennsylvania. Det samlede tabstal anslås til lidt flere end 3.000 mennesker.

#### 24. sep. Lettelse af presset på de finansielle markeder

På baggrund af voldsomme kurstab på aktiemarkederne siden angrebet på USA 11. september meddeler Økonomiministeriet, at regeringen midlertidigt lemper solvensreglerne for livs- og pensionsselskaberne. Foranstaltningerne vil bidrage til at lette presset på det finansielle marked og give selskaberne et bedre grundlag for at disponere langsigtet. Initiativerne har været drøftet på et møde mellem økonomiministeren og Forsikring & Pension, der har taget positivt imod regeringens planer. (Lov om ændring af selskabsskatte-loven (livsforsikringsselskabers solvens) L6 vedtaget den 11/10 2001)

#### 2. okt. Regeringsprogram

Folketinget starter med statsminister Poul Nyrup Rasmussens åbningsredegørelse. Hovedpunktet i redegørelsen tager afsæt i terroraktionen i USA 11. september og fokuserer på, at Danmark og andre samfund står over for en ny verdensomspændende trussel, der skal bekæmpes gennem et internationalt samarbejde med FN som rammen for indsatsen. I det følgende er der et udpluk af regeringens forslag, med hovedvægten lagt på bekæmpelsen af international terrorisme:

- Der skal lovgives for at forhindre og optrevle finansiering af terrorisme.
- Straffeloven skal ændres, så der tages højde for den internationale terrorismes netværk.
- Der skal gennemføres en udvidet adgang til udlevering af terrorister.
- Der skal i EU udarbejdes en fælles definition af terrorisme og formuleres fælles strafferetlige rammer. Det praktiske politisamarbejde skal forstærkes.
- Der skal i udlændingeloven gennemføres en række ændringer. De skal følge op på det, der er besluttet i EU og i FN's Sikkerhedsråd. Det betyder:
  - At vi skal udvide samarbejdet mellem politiets efterretningstjeneste og Udlændingemyndighederne, også for at sikre, at der nægtes opholdstilladelse til udlændinge, når det er påkrævet af hensyn til statens sikkerhed.
  - At alle nødvendige foranstaltninger skal gennemføres for at undersøge og sikre, at asylansøgere ikke har deltaget i terrorhandlinger, hvis de skal have

asyl. Det må sikres, at asylstatus ikke bliver misbragt af gerningsmænd eller støttepersoner til terrorisme.

- At terrorister eller aktive støtter til terrorisme – ikke skal have asyl i Danmark. Eller noget sted i verden – de skal stilles til ansvar for deres gerninger.
- Indsatsen mod menneskesmugling og hvidvaskning af penge skal forstærkes. Det indebærer også lovændringer.
- De danske efterretningstjenester skal styrkes – både PET og Forsvarets efterretningstjeneste. Det er helt nødvendigt, hvis vores internationale samarbejdsforpligtelser skal løftes. Det forudsætter flere ressourcer, mandskab og investeringer.
- Beredskabsloven ændres. I lyset af terrorhandlingen den 11. september 2001 skal der ske en øget koordinering med henblik på at sikre en bedre sammenhæng mellem de enkelte myndigheders beredskabsplanlægning m.v. Herunder oprettelse af et centralt epidemiråd og en udbygelse af det nordiske samarbejde.
- Straffeloven ændres med henblik på at skærpe straffene for voldtægt markant.
- Børn og børnefamiliers vilkår skal forbedres. Der skal ske en udvidelse af barselsorloven, og denne skal gøres mere fleksibel.
- En nyorientering af arbejdsmarkedspolitikken. Der skal sættes mere direkte på hvad den enkelte kan og de jobmuligheder der er i lokalsamfundet. Hovedelementerne er et forenklet regelsæt og en øget digitalisering af administrationen, en målretning af indsatsen, forbedringer af servicen overfor virksomhederne og den enkelte, ændringer af økonomistyringen og en yderligere regionalisering.
- Der skal sættes mere på en bedring af arbejdsmiljøet.
- Nydanskernes kvalifikationer skal udnyttes bedre og integrationspolitikken skal i fokus med udgangspunkt i færdigheder og pligter.
- I et tæt samarbejde med virksomhederne skal seniorpolitikken styrkes.
- Der skal uddannes flere inden for sundhedsvæsenet, og det er aftalt med amterne, at 120.000 mennesker kan komme i ekstra behandling de næste tre år. Og ventetiderne skal nedbringes til under tre måneder.

#### 7. okt. USA angriber Afghanistan

Knap en måned efter terrorangrebet 11. september svarer USA igen med et massivt angreb mod Afghanistan i et forsøg på at bekæmpe den terrormistænkte Osama bin Laden og hans al-Qaeda netværk.

#### 20. nov. Folketingsvalg

Der afholdes valg til folketinget, som resulterer i følgende mandatfordeling:

| Parti                        | Mandatfordeling | Ændring |
|------------------------------|-----------------|---------|
| Socialdemokratiet.....       | 52              | -11     |
| Radikale Venstre.....        | 9               | 2       |
| Konservative Folkeparti..... | 16              | 0       |
| Socialistisk Folkeparti..... | 12              | -1      |
| Dansk Folkeparti.....        | 22              | 9       |
| Kristeligt Folkeparti.....   | 4               | 0       |
| Venstre.....                 | 56              | 14      |
| Enhedslisten.....            | 4               | -1      |
| <i>I alt</i>                 | <i>175</i>      |         |

Der blev sidst afholdt folketingsvalg 11. marts 1998.

#### 20. nov. Kommunal- og amtsrådsvalg

Der blev afholdt kommunal- og amtsrådsvalg samtidig med folketingsvalget.

#### 21. nov. Danish Crown og Steff-Houlberg fusionerer

Danish Crown og Steff-Houlberg har vedtaget at de to virksomheder fusionerer med tilbagevirkende kraft med virkning fra den 1. oktober 2001. Fusionen må dog ikke gennemføres, før den er godkendt af konkurrencemyndighederne.

#### 26. nov. Regeringsgrundlag for de næste fire år

Den kommende VK-regering fremlægger sit regeringsgrundlag for de kommende fire års arbejde. Her bringer vi et uddrag:

*Økonomi:* Regeringen vil føre en fast økonomisk politik, som sigter på at skabe flest mulige arbejdspladser i den private sektor, at nedbringe statens gæld og at sænke skatterne. Der er brug for en langsigtet og stabil økonomisk politik, som giver virksomhederne og borgerne ro og sikkerhed til at disponere.

- Den faste valutakurspolitik vil blive videreført. Kronens binding til euro'en inden for det snævre udsvingsbånd vil blive fastholdt og den økonomiske politik tilrettelagt med henblik herpå.
- Finanspolitikken vil blive indrettet med henblik på at sikre en nedbringelse af den offentlige gæld og renteudgifterne frem til 2010.
- Der skal være et robust overskud på betalingsbalancen, så udlandsgælden kan være afviklet hurtigst muligt.
- Inflationen og renten skal holdes på et lavt niveau.

*Liberalisering:* Regeringen vil liberalisere det danske el- og gasmarked for at øge effektiviteten i energiproduktionen og reducere forbrugerpriserne. Regeringen vil også forberede en privatisering af DONG og PostDanmark.

*Skat:* Der indføres et skattestop i stat, amt og kommuner. Det indebærer, at regeringen ikke vil hæve nogen skat eller afgift. Der indføres stop for stigningen i ejendomsværdiskatten. Loftet udgøres af det beløb, som boligejeren betaler i ejendomsværdiskat for året 2001. Forudsat at det fornødne råderum er tilvejebragt, vil regeringen fremlægge forslag til reduktion af skatten på arbejdsindkomst med ikrafttræden 1. januar 2004.

*Erhverv:* Regeringen vil føre en erhvervs politik, der forbedrer virksomhedernes konkurrenceevne gennem målrettede reduktioner af skatter og administrative byrder mv. Der skal føres en dynamisk iværksætterpolitik, så det bliver mere attraktivt at starte og drive selvstændig virksomhed. Der vil blive fremlagt forslag om fremme af mulighederne for opsparing til etablering af selvstændig virksomhed. Regeringen vil desuden fremlægge en handlingsplan, "Flere iværksættere", som over en bred front vil indeholde initiativer, der kan stimulere lysten til at forbedre muligheden for at starte selvstændig virksomhed.

I takt med, at der gennemføres reduktioner til landbruget, skal beskatningen af landbrugets produktionsjord afvikles.

*Arbejde:* Regeringen vil foreslå frihed til arbejdsformidling med det formål at skabe flere og konkurrerende jobformidlinger. Reformen vil sigte på at skabe et økonomisk incita-

ment hos alle involverede parter til at skaffe så mange ledige i arbejde som muligt.

For at fremme fleksibilitet og bevægelighed på arbejdsmarkedet skal det være muligt at oprette tværfaglige A-kasser, for at forbedre muligheden for at give ledige medlemmer tilbud, der rækker uden for deres hidtidige fagområde.

**Barselsorlov:** Fra 1. januar 2002 vil alle forældre til nyfødte have ret til et års fleksibel barselsorlov til fulde dagpenge. Det er op til forældrene at fordele barselsorloven mellem sig.

**Sundhed:** Kan det offentlige sygehusvæsen ikke tilbyde undersøgelse og behandling inden for to måneder får patienten fra 1. juli 2002 mulighed for frit valg af behandling på privat sygehus eller i udlandet. Regeringen afsætter 1,5 mia. til at nedbringe ventelisterne.

**Udlændingepolitik:** Regeringen udarbejder et samlet udspil til en markant stramning af udlændingeloven og fremlægger et handlingsprogram for bedre integration af indvandrere.

**U-landsbistand:** Regeringen reducerer bevillingerne til udviklingsbistand og miljøbistand til udviklingslandene med samlet 1,5 mia. kr.

## 27. nov. Ny VK-regering

Der bliver 18 ministre i den nye regering. Det er tre færre end den SR-regering, som Venstre og Konservative afløser. 12 ministre kommer fra Venstre og 6 fra Det Konservative Folkeparti:

- Statsminister Anders Fogh Rasmussen (V)
- Økonomi- og erhvervsminister samt minister for nordisk samarbejde Bendt Bendtsen (C)
- Udenrigsminister Per Stig Møller (C)
- Finansminister Thor Pedersen (V)
- Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen (V)
- Justitsminister Lene Espersen (C)
- Kulturminister Brian Mikkelsen (C)
- Minister for flygtninge, indvandrere og integration samt minister uden portefølje (Europaminister) Bertel Haarder (V)
- Skatteminister Svend Erik Hovmand (V)
- Trafikminister Flemming Hansen (C)
- Minister for videnskab, teknologi og udvikling Helge Sander (V)
- Fødevareminister Mariann Fischer Boel (V)
- Forsvarsminister Svend Aage Jensby (V)
- Miljøminister Hans Christian Schmidt (V)
- Indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen (V)
- Kirkeminister Tove Fergo (V)
- Undervisningsminister Ulla Tørnæs (V)
- Socialminister og minister for ligestilling Henriette Kjær (C)

## 2002

### 1. jan. Euro bliver sat i omløb i eurolandene

Den 1. januar 2002 bliver eurosedler og -mønter sat i omløb i eurolandene, og centralbankerne begynder at inddrage de nationale valutaer. I en periode på op til 2 måneder vil man kunne benytte både euroen og de nationale sedler og mønter i forretningerne, men fra 1. marts vil kun euroen være lovligt betalingsmiddel i eurolandene.

Danmark har, ligesom Sverige og Storbritannien, ikke indført euroen. Den danske krone er imidlertid tæt knyttet til euro gennem valutamarbejdet.

### 11. jan. En række råd og nævn nedlægges

VK-regeringen fremlægger sin plan *Mere velfærd og mindre bureaukrati – sanering af råd, nævn, udvalg og centre*. Omkring 150 råd og nævn skal enten nedlægges eller sammenlægges. Saneringen af råd, nævn, udvalg og centre ventes at give en samlet besparelse på omkring 0,3 mia. kr. i 2002. Dertil kommer yderligere, betydelige besparelser på tilskud og puljer.

### 29. jan. Forslag til Finanslov 2002

Den nye regering ønsker at omprioritere 7 mia. kr. for at sikre bedre sygehuse, ældrepleje og barselsorlov i forhold til det finanslovsforslag der blev fremsat i august af den tidligere regering. Skatten skal holdes i ro.

De forøgede udgifter skal finansieres ved at spare på de statslige udgifter (4,5 mia. kr.) og på bistanden til ulande og Østeuropa (1,5 mia. kr.) i 2002. Herudover regnes med øvrige budgetforbedringer på 1 mia. kr. Forslaget skal danne grundlag for forhandlinger den næste måneds tid med de øvrige partier i Folketinget.

### 6. feb. Finanslovsforlig mellem Dansk Folkeparti og regeringen

Dansk Folkeparti og regeringen indgår forlig om finanslov 2002. Finanslovsforhandlingerne kom til at betyde, at der skal spares mindre på uddannelserne, og at den i forvejen forbedrede barselsorlov nu kan strække sig til 66 uger, dog på en lavere sats.

### Hovedelementerne i finanslovsforliget:

**Sygehuse:** Flere behandlinger på sygehusene og frit valg på sundhedsområdet. Sygehusene får tilført 1,5 mia. kr. til kortere ventelister. Pengene vil gå til de amter der sørger for højere aktivitet på sygehusene. Der indføres også frit sygehus valg så patienten kan vælge mellem privathospital eller behandling i udlandet, hvis det offentlige ikke kan tilbyde behandling inden to måneder.

**Ældre:** De ældres skal sikres et generelt løft i ældreplejen og tilføres 500 mio. kr. (Ældrepakken). De ældre skal også have et frit valg i forhold til hvilken type hjemmehjælp de ønsker og frit valg i valg af plejehjem. Den ældre skal sikres ret til at få sin ægtefælle med. Selvejende ældreboliginstitutioner får tilført 75 mio. kr. til forbedringer.

Den omstridte dødepakke bliver ophævet. Det betyder at der udbetales social pension i tre måneder til den efterladte ægtefælle ved dødsfald når begge ægtefæller modtager social pension. Det koster 160 mio. kr.

En pulje på 150 mio. kr. skal bruges til forskellige sociale forbedringer.

Pensionisternes varmetillæg forbedres med et standardfradrag på ti pct. fra 1. januar 2003.

**Barsel:** Barselsorloven forlænge til 52 uger for fulde dagpenge, og den gøres mere fleksibel så en del af den kan udskydes. Det bliver også muligt at forlænge barselsorloven med 14 uger på en lavere sats. Forældreorloven afskaffes. Børn født mellem 1. januar 2001 og til lovens vedtagelse kan frit vælge mellem gammel og ny ordning.

**Forskning og it:** Regeringen vil bruge 400 mio. kr. ekstra på forskning og it. Finansieres med midler fra såkaldte UMTS-penge, der stammer fra auktionen over mobillicenser.

**Pensionsopsparing:** Den særlige pensionsopsparing på 1 pct. laves om til en individuel pensionsopsparing, og det bliver muligt at sætte pengene andre steder end hos ATP. I dag får alle udbetalt det samme beløb. Fremover får den enkelte lønmodtager udbetalt sit eget bidrag plus forrentning.

**Erhverv:** En erhvervspakke på 500 mio. kr. skal forbedre erhvervslivets konkurrenceevne. Blandt elementerne er mere lempelige kredittider for moms og en højere momsgrænse, så flere små virksomheder kan undlade at lave momsregnskab. Det skal også gøres mere attraktivt for virksomhederne at få en del af lønnen udbetalt i aktier.

**Forsvar:** Sammen med forsvarsforligsparterne S, R og KrF vil regeringen søge enighed om at bruge 750 mio. kr. over to år fra Miljø, Freds- og Stabilitetsreserven til forswarets internationale opgaver.

**Sociale forbedringer:** Den såkaldte satspulje på i år 140 mio. kr. målrettet til sociale forbedringer skal udmøntes sammen med statspuljepartierne S, R, SF og KrF.

#### BESPARELSER:

**Staten:** I forhold til finansloven for 2001 skal der effektiviseres i staten. Der er indregnet en budgetforbedring i årene 2002-2005 på 1, 3, 5 og 7 pct. i forhold til det forudsatte niveau. Polit og forsvar er fritaget for disse besparelser. Der spares 2,2 mia. ved at afvikle eller skære i en række puljer og tilskud. Statstilskuddet til hjemmehjælp bliver skåret ned til halvdelen. Tilskuddet til rengøring nedsættes fra 50 til 40 pct. og tilskud til alt andet falder væk.

**Ulandsbistand** og miljøstøtte til ulandene skal bidrage med 1,5 mia.

Ekstrabesparelsen på uddannelsesområdet på 650 mio. kr., som VK-regeringen havde lagt oven i SR-regeringens forslag fra august, er taget af bordet. De 650 mill. kr. findes i stedet på statens reserver.

#### 21. feb. Forlig for 650.000 offentligt ansatte

Forhandlingerne om en ny overenskomst for 650.000 lærere, sygeplejersker, pædagoger og andre ansatte i amter og kommuner sluttede tirsdag med et forlig. Der bliver tale om et tre-årigt forlig, og lønmodtagerne får to ekstra feriedage. Forliget går ud på en generel lønstigning på 5,55 procent over tre år, hvilket er en reallønsstigning, hvis skønnet om en samlet inflation på 5,1 procent holder. 1,87 procent af den samlede lønsum øremærkes til lokale lønforhandlinger.

#### 20. mar. Finansloven for 2002 vedtaget.

Med 98 stemmer mod 10 vedtog Folketinget finansloven for 2002. Samtlige af Folketingets partier på nær SF og Enhedslisten stemte for loven. (nr. 70, 2002)

#### 14. jun. Aftale mellem regeringen og Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi

Aftalen for 2003 er den første aftale efter 4-årsaftalen, som udløber med udgangen af 2002 og den første aftale efter regeringsskiftet i november. Forhandlingssituationen har derfor også været en anden end i de seneste år.

Hovedtemaet i dette års forhandlinger har været spørgsmålet om udgangspunktet for beregning af vækstrammen samt vækstrammens størrelse. Af andre centrale forhandlingstemaer kan nævnes anlægsniveau og lånemuligheder til især folkeskolebyggeri, overensstemmelse mellem signaler og vækstramme og kommunale frihedsgrader. Herudover har et helt særskilt forhandlingstema været folkeskolen.

Aftalen levner ikke plads til serviceudvidelser i KL-kommunerne set under ét, og de kommunale skatter skal holdes i ro i 2003. Hvis man i en kommune ønsker at hæve serviceniveauet på enkelte områder, kan det kun ske gennem en omprioritering. Med aftalen er der skabt mulighed for at imødegå det demografiske udgiftspres for kommunerne under ét næste år. Men aftalen vil betyde, at der vil være kommuner, som næste år må igennem alvorlige besparelser.

#### 14. jun. Aftale mellem regeringen og Amtsrådsforeningen om amternes økonomi i 2003

Med aftalen er regeringen og amterne enige om en klar prioritering af sundhedsområdet, som i alt får tilført godt 1,2 mia. kr. mere i 2003 – heraf 750 mill. kr. til udbygning på sygehusområdet og 500 mill. kr. til dækning af stigende medicinudgifter. Med aftalen bidrager amterne til at overholde skattestoppet, hvilket indebærer at udskrivningsprocenten holdes uændret i 2003.

#### 1. jul. Danmark overtager EU-formandskabet

Danmark er formandskabsland for den Europæiske Union fra den 1. juli til den 31. december 2002. Det danske formandskabs hovedprioritet er at afslutte udvidelsesforhandlingerne med op til ti nye medlemslande. De 13 kandidatlande er Bulgarien, Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn og Tyrkiet.

Det danske formandskab vil også prioritere en række andre vigtige spørgsmål på EU's dagsorden, herunder frihed, sikkerhed og retfærdighed, bæredygtig udvikling, sikre fødevarer og globalt ansvar.

#### 10. jul. Laveste aktiekurser på Wall Street i fire år

De seneste aktiekursfald er kommet efter, at teleselskabet Qwest Communications kom i myndighedernes søgelys i den seneste af en række erhvervsskandaler i USA. Tidligere på året er giganter som Enron, WorldCom, Merck og Xerox kommet i søgelyset på grund af omfattende regnskabssvindele.